

Väike Irise tänav

EUROOPA
KOMISJON

keskkond

Käesoleva väljaande on toimetanud Keskkonnakaitse Peadirektoaat.

Väljaanne on saadaval samuti Keskkonnakaitse Peadirektoaadi kodulehel aadressil:
http://ec.europa.eu/environment/youth/index_et.html

Käsikiri: Benoît Coppée

Illustratsioonid: Nicolas Viot

Tehniline teostus: European Service Network

**„Europe Direct“ on teenistus, mis aitab leida vastused Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele
Uus tasuta infotelefon:**

Tasuta infotelefon*:

00 800 6 7 8 9 10 11

*Mõned mobiiloperaatorid ei võimalda helistada numbritele, mis algavad 00800, või küsivad nende kõnede eest tasu.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate Internetist Euroopa serverist (<http://ec.europa.eu>).

Katoloogimisandmed on esitatud väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2009

ISBN 978-92-79-11960-6

doi 10.2779/24824

© Euroopa ühendused, 2009

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud

Printed in Belgium

TRÜKITUD TAASKASUTATUD PAPERILE, MILLELE ON ANTUD ELI JOONESTUSPABERI ÖKOMÄRGIS
([HTTP://EC.EUROPA.EU/ECOLABEL](http://ec.europa.eu/ecolabel))

Tom näitab oma sõbrale Irisele Merlini linna. Iris saabus eile hommikul oma siniselt päikesesaarelt. Täna on taevas linna kohal hall ja ilm on pilves. Päev on natuke sünge ja kurb.

„Ma kujutasin su linna hoopis teistmoodi ette!” ütleb Iris läbi oranži rätiku, mida ta nina ees hoiab. „Siin on nii paha lõhn...”

Tom kortsutab kulmu.

„Kahju,” ütleb Tom. „Selle tänava nimi on Mure tänav... Siin on liiga palju autosid...”

Mure tänaval on peatunud suur hulk autosid. Kostab tõeline autosireenide kontsert. Tuuuut! Piiip! Tututuuut! Iris hoiab kõrvu kinni. Ta pole kunagi varem nii kõva kõra kuulnud. Äkki märkab Iris teisel pool tänavat pargiaia taga rebane Lilat.

„Vaata, Tom! Lila on seal! Ta ootab meid koos oma pisikeste kutsikatega! Jookseme nende juurde!”

Tom haarab Irisel käest kinni.

„Oota, Iris! Siit on ohtlik. Me peame ülekäiguraja juurest üle tee minema!”

Samal hetkel hakkab üks ummikusse jäänud punane auto närviliselt liikuma. Autojuht vilistab kummi. Auto väriseb, vapub ja sööstab siis äkitselt kõnniteele. Rooli taga on Merlini linna kõige kannatamatum autojuht härra Almar. Auto riivab küljega Irise kätt. Tüdruku valge kleit jääb tahavaatepeegli külge kinni. Iris vääratab ja kukub. Tom karjatab hirmust. Rebane Lila kaitseb oma nelja kutsikat.

Iris on vigastatud. Tema valge kleidi õla peal on väikesed vereplekid. Ta silmad on kinni. Härra Almar tuleb oma punasest autost välja. Ta on meeleheitel.

„Mida ma tegin! Mida ma küll tegin!”

Tom silitab sõbra põske. Iris avab silmad.

„Kõik saab korda,” sosistab Tom.

Lila tuleb koos oma kutsikatega nende juurde.

„Lila,” hüüab Tom, „jookse arstitädi Siiri juurde! Mina katsun samal ajal meie linna politseiniku onu Kaspari üles leida! Las ta tuleb ja lööb selles ummikus korra majja!”

Härra Almar hoiab kahe käega peast kinni.

„Mida ma tegin! Mida ma küll tegin!”

Iris tahab püsti tõusta, kuid Tom ei lase.

„Ära liiguta, Iris! See on ohtlik!”

Lila kutsikad tõmbavad ennast neljakesi Irise pea ümber kerra. Nad on talle pehme padja eest.

Tom pigistab Irise kätt, et teda julgustada.

„Ära muretse”, ütleb Tom, „arstitädi Siiri kohe tuleb”.

Mure tänav on kohutav. Autod tuututavad muudkui edasi. Mõned autojuhid teevad akna lahti. Nad kurjustavad. Üks mees hüüab vihaseks:

„Kas see ummik saab juba ükskord otsa? Kelle auto see roheline siin ees on? Noh, sõitke nüüd edasi! Kiiremini! Ma jään ju hiljaks!”

„Tuuuut! Piiip! Tututuuut!” vastavad teised autod.

Tomi silmis läigatab vihane leek.

„Ma ei saa sind üksi jätta, Iris! Keegi peab mind aitama ja onu Kaspari üles otsima!”

Nende sõnade peale ajab kõige heledama karvaga rebasekutsikas Helbe ennast äkitselt püsti. Ta lakub Tomi kätt.

„Olgu peale, sain aru!” naeratab Tom. „Sa tahad minna onu Kasparit otsima!? Mine siis! Jookse!”

Irise suu tõmbub kõveraks. Tom hakkab muretsema.

„Ega sul väga valus pole?”

Vapper Iris raputab pead. Aga arstitädi Siiri võiks juba küll kohale jõuda. Irise kleit läheb õla pealt järjest punasemaks.

Tom pühib oranži rätikuga Irise laupa. Iris naeratab. Eemalt kostab kellegi vali hääl. See kõmiseb nagu kõu. Onu Kaspar tuleb. Rebasekutsikas Helbe jookseb tema kõrval.

„Nüüd ma tulen ja löön siin tohuvabohus korra majja!”
kisendab onu Kaspar.

Üks autojuht müristab mootoriga. Pörr! Pörr!
Pörr! Pörrrrrr! Onu Kaspari nägu läheb
tõsiseks. Ta pöördub autojuhi poole.

„Kuulge teie, palun kannatust! Iga
kord kui teie teete mootoriga
„Pörr! Pörr! Pörr! Pörrrrrr!”,
saastab teie auto täiesti
ilmaasjata õhku! See saaste
moodustab maakera ümber
otse kui mulli, mis püüab
Maa soojuse kinni. See on
üks põhjustest, miks meie kliima
soojeneb!”

Härra Almar istub oma autos.

„Mida ma tegin! Mida ma ometi...”

Tom saab vihaseks. Ta pöördub härra Almari poole.

„Selle asemel, et hädaldada, võiksite selgitada neile närvilistele autojuhtidele, kuidas õhu saastamine põhjustab meie kliima soojenemise!”

Härra Almar naeratab.

„Hea mõte! Ahah, siis ma saan kuidagi kasulik olla...
Ahah...”

Härra Almar lippab seisvate autode juurde. Ta kõnetab ühe sinise auto juhti. See on Liisi ema.

„Vabandust, proua, kas te ka teate, et kui teie teete siin
„Pörr! Pörr! Pörr! Pörrrrrrr!”, siis...”

Tom naeratab. Liisi tuleb autost välja, tšello käes.
Ta on väga pahane.

„Mina igatahes lähen siis parem juba jala tšellotundi!
Kui kõik see „Pörr! Pörr! Pörr! Pörrrrrrr!“ on maakerale
nii kahjulik... Mina lähen jala! Pealegi ei ole mul ju
kaugele minna! Känguru hüppaks kahe hüppega
kohale! Mis mõtet on sinna autoga minna?
Tõepoolest!”

Aga Mure tänava autod alustavad uut kontserti. Tuuuut!
Piiip! Tututuuut! Liisi hüüab neile:

„Te ise oletegi ummik! Iseendale tuututate!
Nannipunnid sellised!”

Liisi kõnnib oma tšellot seljas kandes. Ta poeb seisvate autode vahelt läbi. Otsustavalt suundub ta Merlini linna muusikakooli poole. Ema jookseb talle järele.

„Liisi, tule tagasi! Tule autosse tagasi!”

„Ei!” vastab Liisi. „Ma ei taha enam muusikakoolis autoga käia! Me elame ju nii lähedal! Pealegi käivad kõik teised koolikaaslased jala! Ma olen nende peale kade! Nemad käivad koos ja saavad omavahel lobiseda! Neil on nii lõbus! Ja lisaks on kõndimine tervisele kasulik! Üks-kaks! Üks-kaks!”

„Liisi, tule tagasi!”

„Ei! Ma ei taha enam muusikakooli autoga minna!”

Oi! Lila ongi tagasi! Ta tuleb koos Merlini linnapea ja ühe noore naisega.

„Näe, arstitädi!” hüüab Tom.

Arstitädi Siiri põlvitab Irise kõrvale. Ettevaatlikult nõobib ta valge kleidikesse lahti. Linnapea on murelik. Tom kortsutab kulmu. Iris pigistab kõvasti sõbra kätt.

Arstitädi Siiri naeratab.

„Kullake, su vigastus ei ole õnneks eriti tõsine! Paneme käe lahasesse ja haavale plaastri peale ning mõne päeva pärast jääb sellest alles vaid halb mälestus!”

„Oeh!” ohkab linnapea ja pühib laubalt higi.
„Preili Iris, mul on väga kahju, et ma pean teid meie linnas niimoodi vastu võtma...”

Tom ajab ennast püsti. Hirmsa piipitamise ja tuututamise taustal pöördub ta linnapea poole.

„Niimoodi enam ei saa! Midagi tuleb ette võtta!
Väike Mure tänav on liiga lärmakas, liiga ohtlik, liiga hall, liiga...”

„Sul on õigus, Tom!” vastab linnapea. „Pärast tänast õnnetust pean ma midagi ära otsustama. Tead... ma mõtlesin... Ei... Ma otsustasin... Jah, ma otsustasin, et me paneme Väikese Mure tänava autodele kinni!”

Iris naeratab.

„Vahva mõte!” hüüab tüdruk. „Oi! Mu ilus valge kleit on verine ja must!”

„See tuleb autode heitgaasidest...,” ütleb arstitädi Siiri.

Veidi hiljem...

Merlini linna kohal särab kaunis päike. Linnapea ei ole aega raisanud. Ta on oma lubaduse täitnud. Väike Mure tänav on ümber ehitatud. Linnapea pöördub linnarahva poole.

„Kallid kaaskodanikud, mul on hea meel avada pidulikult uus tänav! Uus tänav, kuhu autosid enam ei lasta! Bussid ja autod on ju muidugi vajalikud... Me kõik loomulikult kasutame neid... Aga ärgem unustagem, kui tähtis on rahu, puhas õhk, käimine, turvalisus... Ja nüüd tahaksin ma tänada kahte inimest...”

Linnapea paneb käe härra Almarilale.

„Härra Almar pakkus välja, et ta kujundab tähistatud raja, kus Merlini linna lapsed saavad õppida ohutut liiklemist! Täiesti turvaliselt!”

Kõik plaksutavad härra Almarile. Ta on liigutatud.

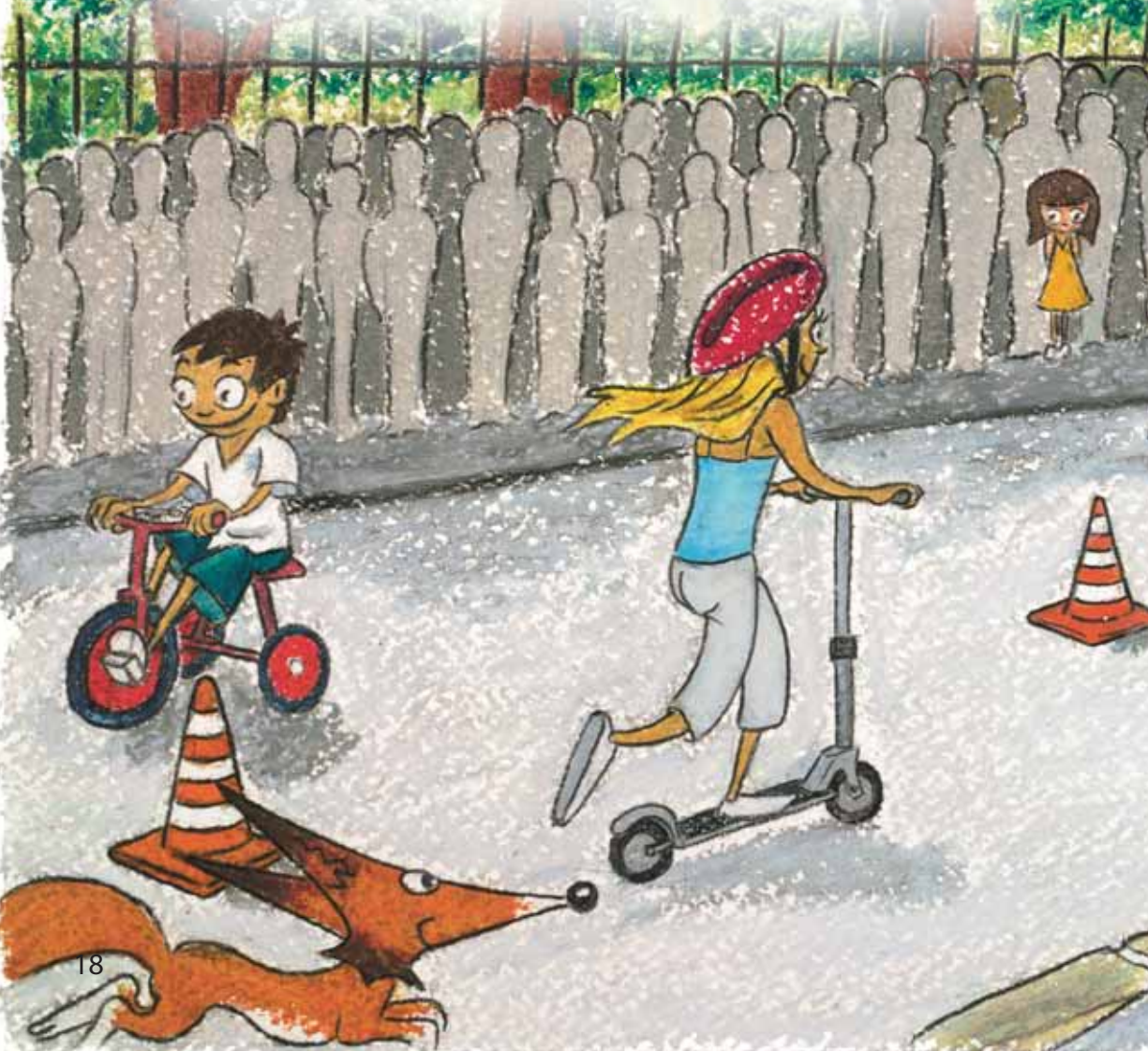
„Ja samuti tahaksin tänada meie sõpra Irist tema vapruse eest.”

Kõik plaksutavad Iri seale. Linnapea astub kangaga kaetud uue tänavasildi juurde.

„Sellepärast otsustasin meie uuele tänavale nimeks panna... Väike Irise tänav!”

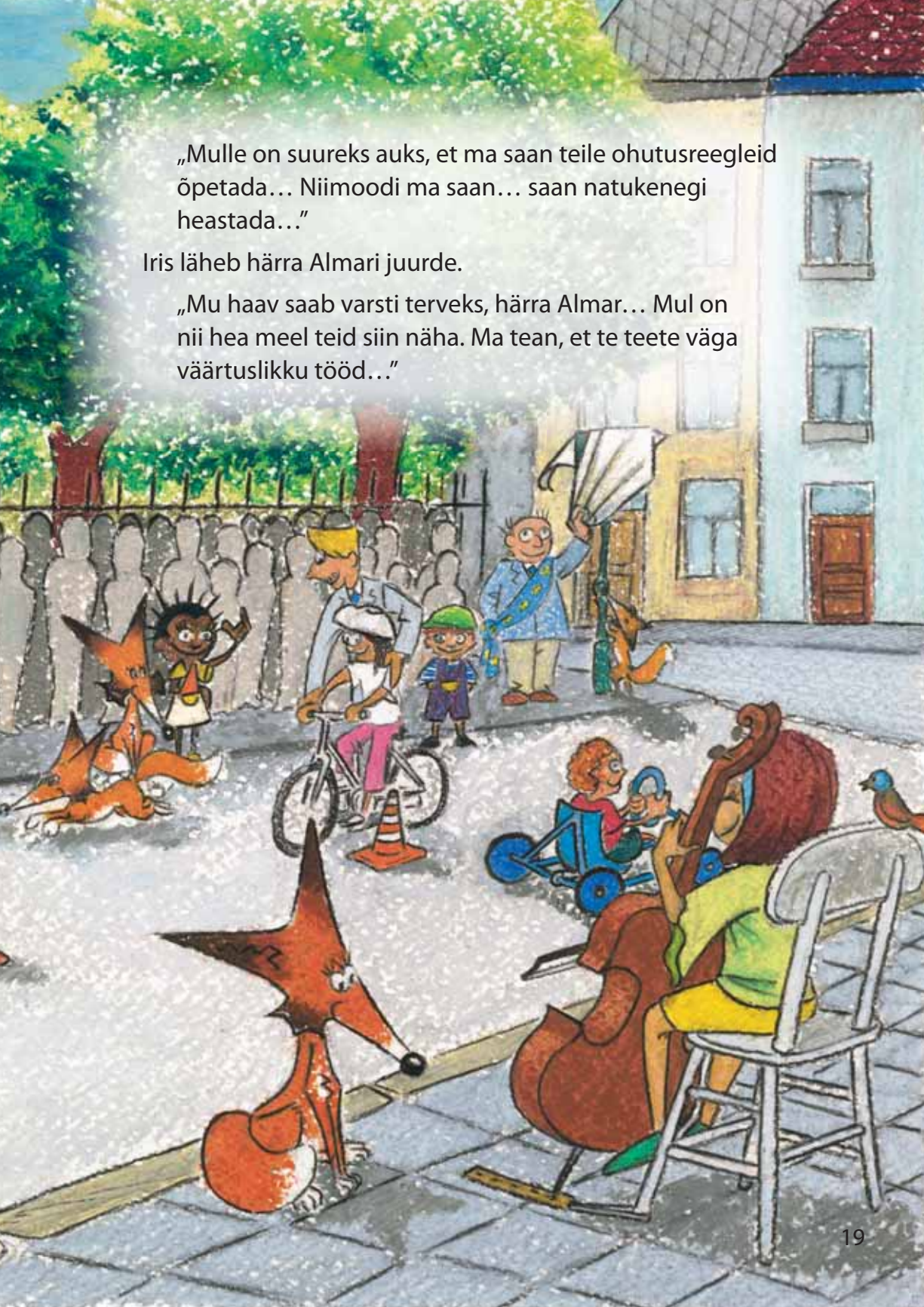
Kõik linnaelanikud plaksutavad. Äkki paneb linnapea vargsi sõrme huultele. Väikesel Irise tänaval jääb vaikseks. Kauni muusika kõla kostub järjest valjemini ning tõuseb õrnalt ja nõtkelt taeva poole. Oi! See on ju Liisi! Liisi oma tšelloga! Kui ilus! Küll oli hea mõte kutsuda Liisi oma tšelloga Väikesel Irise tänava avamisele esinema! Kui kaunis muusika! Pisut kaugemal harjutavad lapsed juba tähistatud liiklusrajal. Nad õpivad ohutusreegleid. Härra Almari tähelepaneliku ja heatahtliku pilgu all.

„Mulle on suureks auks, et ma saan teile ohutusreegleid õpetada... Niimoodi ma saan... saan natukenegi heastada...”

Iris läheb härra Almari juurde.

„Mu haav saab varsti terveks, härra Almar... Mul on nii hea meel teid siin näha. Ma tean, et te teete väga väärtuslikku tööd...”

Tom tuleb Irise juurde.

„Iris, homme sa sõidad oma saarele tagasi. Ma tahtsin sulle kinkida selle imekauni õie. Ma tahtsin sulle öelda, et ma...”

Üks lind lendab üle Väikese Irise tänava. Ta sädistab rõõmsalt. Me ei kuule, mida Tom Irisele ütleb. Aga võib-olla peabki see saladuseks jääma.

„Mina ka, Tom...”

Ja jälle sädistab lind.

„Homme ma saadan sind sadamasse. Jalgsi. Kus su purjekas juba ootab. Ta viib su sinisele saarele. Ja tee peal räägime teineteisele ilusaid lugusid.”

Euroopa Komisjon

Väike Irise tänav

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2009 – 20 lk – 16,2 x 22,9 cm

ISBN 978-92-79-11960-6

doi 10.2779/24824

Väljaannet trükitud kujul saab tasuta, kuni neid jätkub:

Euroopa Komisjon

Keskkonnakaitse Peadirektooraat

Infokeskus (BU-9 0/11)

B-1049 Brussels

<http://bookshop.eu/>

